

İngilis dilinin tədrisində müasir texnologiya

Faidə İsəyeva

filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti
faida.isayeva@mail.ru

Xülasə

Müasir dövrdə rəqəmsal texnologiya dünyamızda və gündəlik həyatımızda mühüm dəyişikliklər edir. Texnologiya biliklərin insan həyatının praktik məqsədlərinə və ya insan mühitini dəyişdirmək və manipulyasiya etmək üçün tətbiqidir

Biz mobil cəmiyyətdə yaşayırıq. Bu gün elm bə İKT insan həyatının hər sahəsinə üz təsirini göstərmişdir.

İnformasiya və kommuniasiya texnologiyası təhsil işçilərinin, idarəçilər, menecerlər, təlimçilər, özəl və dövlət sektorunda müxtəlif peşələrdə çalışan insanların tələblərini yerinə yetirmək üçün mühim əhəmiyyətə malikdir. İnformasiya və kommunikasiya vasitələri mürəkkəb real dünya probleminə tətbiq oluna bilən bacarıqların inkişafına bir öyrətmə təcrübəsi yaratmaq üçün özü özülüyündə bir təhsil nəzəriyyəsi və təcrübəsini birləşdirir.

İngilis dili tədrisində də müasir texnologiyaların istifadəsi, xüsusən də çox saylı sahələr və fənlər üzrə görünməmiş inkişaf fonunda əvəzsiz hala gəlir. Tədris prosesində təlim keyfiyyətinin artırılması məqsədi əsas götürülərək tətbiq olunan interaktiv metodlardan istifadə, İKT və digər vasitələr önəmli rol oynayır. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tədrisdə tətbiqi müxtəlif dərəcə formalarının həyata keçirilməsinə və pedaqoji şəraitin formalaşmasına imkan verir.

Texnologiya öyrənmə təcrübəsini dəyişdirir. İnkişaf etmiş texnologiya müəllimlərin peşə təhsili və tələbələrin dil öyrənmə prosesi üçün bir sıra üstünlüklərə malikdir.

Ümumiyyətlə, məqalədə tədrisin maraqlı olması üçün aktiv metodlardan, strategiyalardan, tədrislə əlaqəli avadanlıqlardan istifadənin çox zəruri olduğu bildirilir və bu kimi vasitələr tələbələrin dərəcə marağını artırır, onları motivasiya edir.

Açar sözlər: kommunikasiya, informasiya, texnologiya, rəqəmsal, komputer, inteqrasiya, İKT.

Modern technology in teaching English

Faida Isayeva
Doctor of Philosophy in Philology, Associate Professor
Azerbaijan State Pedagogical University
faida.isayeva@mail.ru

Summary

Nowadays digital technology is making significant changes in our world and in our daily live. Technology is the application of knowledge to the practical purposes of human life or to change and manipulate the human environment

We live in a mobile society. Today, science and ICT have affected every area of human life.

Information and communication technology is important to meet the needs of educators, managers, trainers, people working in various professions in the private and public sectors. Information and communication tools combine education theory and practice in themselves to create a teaching experience that develops skills that can be applied to a complex real-world problem.

The use of modern technologies in English language teaching is becoming invaluable, especially against the background of unprecedented developments in many fields and subjects. The use of interactive methods, ICT and other tools based on the goal of improving the quality of teaching plays an important role in the teaching process. The application of information and communication technologies in education allows the implementation of various forms of teaching and the formation of pedagogical conditions.

Technology is changing the learning experience. Advanced technology has a number of advantages for teachers 'professional education and students' language learning process.

In general, the article states that the use of active methods, strategies, teaching-related equipment is very important for the teaching to be interesting, and such tools increase the interest of students in the lesson, motivate them.

Key words: communication, information, technology, digital, computer, integration, ICT.

Современные технологии в обучении английскому языку

Доц. Фаида Исаева
АГПУ. Доктор филологических наук
faida.isayeva@mail.ru

Резюме

В наши дни цифровые технологии вносят значительные изменения в наш мир и в нашу повседневную жизнь. Технология - это применение знаний к практическим целям человеческой жизни или для изменения и манипулирования окружающей средой человека.

Мы живем в мобильном обществе. Сегодня наука и ИКТ затронули все сферы жизни человека.

Информационные и коммуникационные технологии важны для удовлетворения потребностей преподавателей, менеджеров, инструкторов, людей, работающих в различных профессиях в частном и государственном секторах. Информационные и коммуникационные инструменты объединяют в себе теорию образования и практику, чтобы создать учебный опыт, который развивает навыки, которые могут быть применены к сложной реальной проблеме.

Использование современных технологий в обучении английскому языку становится неоценимым, особенно на фоне беспрецедентных достижений во многих областях и предметах. Использование интерактивных методов, ИКТ и других инструментов, основанных на цели повышения качества обучения, играет важную роль в учебном процессе. Применение информационных и коммуникационных технологий в образовании позволяет реализовывать различные формы обучения и формировать педагогические условия.

Технологии меняют процесс обучения. Передовые технологии имеют ряд преимуществ для профессионального образования учителей и языкового обучения студентов.

В целом в статье говорится, что использование активных методов, стратегий, связанного с обучением оборудования очень важно для того, чтобы обучение было интересным, а такие инструменты повышают интерес учащихся к уроку, мотивируют их.

Ключевые слова: коммуникация, информация, технология, цифровой, компьютер, интеграция, ИКТ.

Aktuallıq. Məqalə hal-hazırkı vəziyyət üçün daha aktualdır, çünki pandemiya səbəbindən indi dünyanın hər yerində təhsil distant formada keçirilir, bu səbəbdən distant dərslər də yalnız müasir texnologiya vasitəsilə reallaşdırılır. Xarici dilin tədrisində texnologiyanın rolu daha çoxdur.

Texnologiyanın tətbiqi ingilis dilində tədris metodlarını xeyli dəyişdi. Mövcud tədris metodologiyasını distant təhsil, onlayn öyrənmə dərsləri maksimum inkişaf etdirir. Kompüterlə yeni dilin öyrənməsi və texnologiyaya əsaslanan dil öyrənmə tələbələrin dinləmə, danışma, oxuma və yazma bacarıqlarını inkişaf etdirmək üçün interaktiv ünsiyyət dəstəyinə diqqəti cəmləyərək akademik və tədqiqat institutlarının maraqlarına səbəb oldu.

Annotasiya. Məqalədə ingilis dilinin tədrisində texnologiyalardan istifadənin əhəmiyyətindən, gündəlik həyatımızı texnologiyaların necə idarə etməsindən bəhs edilir. Xarici dil dərslərində, xüsusən də ingilis dili dərslərində dil laboratoriyalarının üstünlükləri göstərilir.

Metod. Məqalədə qarşıya qoyulan məqsədə çatmaq üçün innovativ, statistik metodlardan istifadə edilmişdir.

Giriş. Hal hazırda texnologiya gündəlik həyatımızı idarə edən həyat nüvəsidir. Son zamanlar cəmiyyətimizdə baş verənlər texnologiya sahəsindəki tərəqqi və yeniliklərlə bağlıdır. Texnologiya "yeni tip məktəblər" üçün bir zərurətdir, çünki texnologiyanın istifadəsi təlim, tədris keyfiyyətinin yüksəldilməsi, məhsuldarlığın, səmərəliliyin artırılması, təhsildə münasibət mübadiləsinin qurulması, peşə inkişafı və kadr profilinin uyğunluğunu özündə cəmləşdirir. İngilis dilinin tədrisində müasir texnologiyaların istifadəsi, ingilis dilinin tədrisi ilə bilavasitə əlaqəli və arzu olunan məqsədə çatmağa səbəb olan metodların, vasitələrin, materialların, cihazların, sistemlərin və strategiyaların innovativ tətbiqini əhatə etmək üçün geniş şəkildə başa düşülür. Qloballaşma bütün dünyada İngilis dilinin xüsusiyyətlərini və əhəmiyyətini artırdı. Dilin tədris olunmasında texnologiyanın sürətli inkişafı bir çox məsələlərdə öz cavabını tapmayan yeni sualların yaranmasına səbəb oldu. Texnologiyanın tətbiqi ingilis dilində tədris metodlarını xeyli dəyişdi. Tədrisin irəliləməsi baxımından maraqlı və daha məhsuldar olması kimi bir çox alternativlər önə sürdü. Multimedia texnologiyası və onun ingilis dilinin tədrisində tətbiqi, xüsusilə də təhsildə dilin ünsiyyət vasitəsi kimi kontekstdə daha güclü və təsirli bir vasitə kimi əsas göstərici hesab olunur. Bunun üçün də artıq ənənəvi üsullarla deyil, tədrisin müasir texnologiyalar ilə zənginləşdirilməsi əsas götürülməlidir. Son illər ərzində rəqəmsal texnologiya dünyamızda və gündəlik həyatımızda inqilab etdi desək düzgün vurğulamış olarıq. Texnologiya biliklərin insan həyatının praktik məqsədlərinə və ya insan mühitini dəyişdirmək və manipulyasiya etmək üçün tətbiqidir. Texnologiya anlayışı, həyatın daha asan, daha maraqlı və daha məhsuldar olması üçün materialların, vasitələrin, texnikanın və güc mənbələrinin istifadəsini əhatə edir. Texnologiya təsəvvürümüzdə olan və olmayan faydalı məlumatları önümüzdə qoyaraq inanılmaz alətlər və qaynaqlar yaratdı. Elm proseslərin necə və niyə baş verməsi ilə maraqlanırsa, texnologiya hər bir şeyin baş verməsinə diqqət yetirir. Texnologiya termini 2 yunan sözünün birləşməsindən əmələ gəlmişdir,

tərcümədə techno sənət, bacarıq mənasında, logos isə danışmaq mənasını verir. [1, s.8]

Texnologiyaya dair bizə müxtəlif fikirlər verə biləcək bəzi məşhur sitatları nəzərdən keçirək:

"Hər hansı bir kifayət qədər inkişaf etmiş bir texnologiya sehdən heç də fərqləndirilməməlidir.-Arthur Clarke

"Əsl təhlükə, kompüterlərin insanlar kimi düşünməyə başlamaları deyil, insanların kompüter kimi düşünməyə başlayacaqları zamandır."- Sydney J.Harris

"Gələcəyi təxmin etməyin ən yaxşı yolu onu icad etməkdir"-Alan Kay. [11, s. 176]

Biz mobil cəmiyyətik.Bu gün elm və İKT insan həyatının hər sahəsinə öz təsirini buraxmışdır. 2022-ci ilə qədər dünyada 1,5 milyon yeni rəqəmsal iş yerinin olacağı təxmin edilir.Araşdırmalar eyni zamanda hazırda təşkilatların 90% -də İT bacarıqlarının çatışmazlığı olduğunu göstərir, 75% müəllim və tələbə isə İT işçi qüvvəsinin bacarıq ehtiyaclarını ödəmək qabiliyyətində bir boşluq olduğunu iddia edir. Rəqəmsal sfera üçün lazım olan istedad hazırlamaq üçün İT bacarıqlarına tələbat böyüdükcə və inkişaf etdikcə təhsil sürətlə böyüməlidir. Psixoloji, sosial, mədəni və ətraf mühit amillərinin öyrənməyimizə təsiri təhsili başa düşməyə və sürətlə inkişaf edən dünyada bu gün fənlərarası tədqiqatlara əsaslanan akademik modellərin effektiv təlim və tədris mühitini yaratmaq üçün zəruri olduğunu iddia edilir. Bu gün müşahidə edə biləcəyiniz əhəmiyyətli inkişafın əksəriyyəti elm və texnikanın təsirinə aid edilə bilər. [8, s. 414]

İnformasiya və kommunikasiya texnologiyası təhsil işçiləri, idarəçilər, menecerlər, təlimçilər, özəl və dövlət sektorunda müxtəlif peşələrdə çalışan insanların tələblərini yerinə yetirmək üçün mühüm əhəmiyyətə malikdir. İnformasiya və kommunikasiya vasitələri mürəkkəb real dünya probleminə tətbiq oluna bilən bacarıqların inkişafına bir öyrətmə təcrübəsi yaratmaq üçün özü özlüyündə bir təhsil nəzəriyyəsi və təcrübəsini birləşdirir. [14, s.201]

Texnologiyadakı yeniliklər İngilis dilinin inkişafına təkan verdi və bununla da inqilab oldu. İnternet inqilabı ingilislərin böyüməsinə təkan verdi.Beləliklə, indi texnologiya ümumiyyətlə bir sıra tədris və öyrənmə kontekstində vacib bir təhsil və köməkçi vasitə kimi qəbul olunsa da, xüsusən ingilis dilinin tədrisi məsələsinə xüsusi önəm kəsb edir,çünki pedaqogikanın həm məzmununu, həm də çatdırılmasını artırmaq üçün bir sıra potensial imkanlar verir. Bu, ilk növbədə tələbə və ya müəllimə problemlə məzmunun zamanla tam başa düşülməsinə və mənimsənil məməsinə qədər yenidən baxmağına imkan yaratmaqla əldə edilir. Müasir texnologiyaların tətbiqi konsepsiyası ilə tanışlıq yalnız müasir cihaz və proqramların istifadəsi ilə məhdudlaşmır, əksinə daha sürətli və hərtərəfli öyrənmə inkişafını asanlaşdıran innovativ sistem və tədris

metodlarının tətbiqini əldə edir. Mövcud pedaqoji nəzəriyyələrə görə, texnologiyanın öyrənmə potensialından istifadə etməklə şagirdlər öz dil biliklərini və bacarıqlarını daha yaxşı əldə edə bilirlər. İngilis dilinin tədrisində texnologiyanın istifadəsi tələb olunan nəticələrə nail olmaqla tələbələrə fayda gətirən müasir vasitələr sisteminin və digər komponentlərlə birləşməsinin özündə birləşdirir [4, s.43].

İngilis dili tədrisində müasir texnologiyaların istifadəsi, xüsusən də çoxsaylı sahələr və fənlər üzrə görünməmiş inkişaf fonunda əvəzsiz hala gəlir. İngilis dili tədrisini optimallaşdırmaq və müəllimlər təhsil sektorunun kompüterləşdirmə, multimediyaya qurğuları, mobil telefonlar, audio-vizual effekt tətbiqləri və sosial media kimi müasir texnoloji vasitələr tətbiq etməklə qlobal texnoloji inqilabdan yayınmaması vacibdir. İnternet asanlıqla, dərhal və demək olar ki, məhdudiyətsiz bir proqram təminatına, tətbiqlərə və İngilis dilinin tədrisini və öyrənməsini sürətləndirə bilən köməkçi platformalara və materiallara giriş əldə edir. Bu mənfəətlər hamı üçün geniş ola bilsə də, müəllimlərin tez-tez fərqli vasitələrin və tədris metodlarının işlədilməsində əsas rol oynadığı xüsusi qeyd olunmalıdır. Üstəlik, bir çox bu cür proqramlar, eyni zamanda şagirdlərin anlama və ingilis dili biliklərinə yiyələnmələri zamanı effektiv İngilis dilinin tədrisini təşviq etmək üçün hazırlanmışdır [12, s.16].

Elmin genişləndirilmiş dünyagörüşü təhsildə yeni yanaşmalar aşkar edir. Yaradıcılıq və öyrənmə üzrə aparıcı elm mütəxəssisi professor R. Keith Sawyer-in apardığı araşdırma, dərin öyrənməyə səbəb olan təcrübələr verməklə texnologiyanın akademiya təsir etmək və inkişaf etdirmək gücünü vurğulayır. Bunlara tələbələrə birgə öyrənməyə, modelləri sınağa və yenidən dizayn etməyə və biliklərini həm vizual, həm də şifahi şəkildə ifadə etməyə imkan vermək daxil edilir.

Mütəxəssislər, öyrənmənin arxasında duran insan psixologiyasının zaman keçdikcə çox dəyişmədiyini düşündüyünə baxmayaraq, yeni materialı dərk etməyimiz, saxlamağımız və almağımıza təsir edən xarici amillər daim inkişaf edir. Rəqəmsal inqilab sürətləndikcə texnologiya bizə öyrənmə təcrübələrini formalaşdırmaq və öyrənmə məqsədlərinə çatmaq üçün maraqlı imkanlar verir [13, s.10].

Tədris elmi anlayışlarını İT təhsilinə tətbiq edərək, müəllimlər rəqəmsal iqtisadiyyatın gücləndirilməsi üçün lazım olan istedadları inkişaf etdirən, çevik, rəqəmsal və praktik bir təcrübə yarada bilirlər. Öyrənmə elmlərini rəqəmsal yeniliklə birləşdirərək, rəqəmsal olaraq inkişaf etdirilmiş və insanın idarə etdiyi təhsili bazarın tələb etdiyi rəqəmsal bacarıqlarla ayaqlaşan öyrənmə təcrübələrini yarada biləcək ən yaxşı yol kimi istifadə edə bilərik.

Təhsil sektorunda texnoloji irəliləyişlər və yeniliklər gözə çarpan təsir bağışlayır və bir çox ssenarini dəyişdirir. 'İKT' sözünə kompüter, mobil telefon, radio, televiziya və peyk sistemi kimi hər hansı bir rabitə cihazı daxildir.

İnternet imkanları ilə əlaqəlidir. İndi texnologiyanın ingilis dilinin tədrisi üçün bir vasitə kimi rolu və istifadəsi getdikcə artır, çünki müəllimlər tələbələrin ingilis dilini çox asanlıqla öyrənmə biləcəkləri həm müstəqil, həm də birgə öyrənmə mühiti yaratmaq qabiliyyətini başa düşmüşlər. Tədris və təlim prosesində İKT-nin istifadəsi bir saata ehtiyac duyur və müəllimin İKT inteqrasiyası ilə tədris tədris prosesində yenilikçi və həvəsli olacağı gözlənilir. Müəllim təhsili yaymaqda texnologiyadan istifadə etməyi düşünməlidir. İngilis dilinin tədrisində müasir texnologiyaların istifadəsi, ingilis dilinin tədrisi ilə bilavasitə əlaqəli və arzu olunan məqsədə çatmağa səbəb olan metodların, vasitələrin, materialların, cihazların, sistemlərin və strategiyaların innovativ tətbiqini əhatə etmək üçün geniş şəkildə başa düşülür. Beləliklə, indi texnologiya ümumiyyətlə bir sıra tədris və öyrənmə kontekstində vacib bir təhsil və köməkçi vasitə kimi ingilis dilinin tədrisində xüsusi rolu var, çünki pedaqogikanın həm məzmununu, həm də çatdırılmasını artırmaq üçün bir sıra potensial imkanlar verir. Müasir texnologiyaların tətbiqi konsepsiyası ilə tanışlıq yalnız müasir cihaz və cihazların istifadəsi ilə məhdudlaşmır, əksinə daha sürətli və hərtərəfli öyrənmə inkişafını asanlaşdıran innovativ sistem və tədris metodlarının tətbiqini əldə edir. Mövcud pedaqoji nəzəriyyələrə görə, texnologiyanın öyrənmə potensialından istifadə etməklə şagirdlər öz dil biliklərini və bacarıqlarını daha yaxşı əldə edə bilirlər [2, s.51-65].

Tədris prosesində təlim keyfiyyətinin artırılması məqsəd əsas götürülərək tətbiq olunan interaktiv metodlarından istifadə İKT və digər vasitələr önəmli rol oynayır. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tədrisdə tətbiqi müxtəlif dərəcəli formalarının həyata keçirilməsi və bu zaman pedaqoji şərtlərin formalaşdırılmasına imkan vermişdir. Texnologiyanın istifadəsi həm sinif daxilində həm də sinif xaricində təlim prosesinin vacib hissəsinə çevrilmişdir. [9, s.45]

Texnologiya təhsildə məhsuldarlığın əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılmasına nail olmaq üçün ayrılmaz fundamental struktur dəyişikliklərini tələb edir. Həm tədrisə, həm də öyrənməyə dəstək olmaq üçün istifadə olunan texnologiya, sinif otaqlarını kompüterlər və əl cihazları kimi rəqəmsal təlim vasitələri ilə təchiz edir, kurs təcrübələrini və tədris materiallarını genişləndirir, gündə 24 saat, həftənin 7 günü öyrənməyi dəstəkləyir, tələbə fəallığını və motivasiyasını artırır, öyrənməyi sürətləndirir. Texnologiya, eyni zamanda, əlaqəli tədrisin yeni bir modelinə yiyələnməklə tədrisi dəyişdirmək gücünə malikdir. Bu model müəllimləri şagirdlərinə və peşə məzmununa, mənbələrə və sistemlərə öz təlimlərini inkişaf etdirməyə və öyrənməyi fərdiləşdirməyə kömək edir [7, s.145].

Texnologiya öyrənmə təcrübəsini dəyişdirir. Tələbələr inanılmaz bir miqdarda yeni imkanlara imza atırlar. Kodlaşdırmağı öyrənmədən komandalar arasında və onların müəllimləri ilə daha yaxşı əməkdaşlıq etməyi öyrənməyə

qədər - texnologiya tələbələrə daha yaradıcı və daha bağlı olmağa imkan verir [6, s.76].

Müasir texnologiyalar smartwatch və smartfon kimi çox funksiyalı qurğulara yol açdı. Kompüterlər əvvəlkindən daha sürətli, daha portativ və daha yüksək gücə malik oldu. Bütün bu inqilablarla texnologiya həyatımızı daha asan, daha sürətli, daha yaxşı və əyləncəli hala gətirdi.

İKT sahəsində savad müasir texnoloji cəmiyyətimizdə həyat üçün əsasdır. Tələbələri həyatı boyu öyrənən və 21-ci əsrin global vətəndaşları olmaq üçün İKT-ni həm ingilis tədris planına, həm də İngilis dili pedaqoji təcrübəsinə uğurla daxil etməliyik. İKT tədris və öyrənmə qabiliyyətini artırmaq üçün dəyərli bir vasitədir. Müəllimlər üçün İKT peşəkar bir qaynaqdır: sinif təhvil rejimi, etibarlı və qiymətli mətn tiplərinin mənbəyidir. Biliklərin axtarışı və idarə olunması ilə əlaqəli bəzi ümumi istifadə olunan İKT vasitələrinə qrup E-poçt, telekonfrans, video konfrans, söhbət, forum, qrup proqram təqvim, paylaşılan məlumat fəzalarında iş axını idarəetmə sistemi, qrup qərarı kimi Rəbətə və Əməkdaşlıq sistemləri daxildir. Eynilə, sənədlərin idarəetmə sistemləri, məzmun idarəetmə sistemləri, internet, axtarış motorları, kompüter və google, habelə dərstdən sonra müəllimlə əlaqə yaratmaq üçün e-poçt, sosial şəbəkə saytlar, mesajlaşma, bundan savayı mobil tətbiqetmələr, onlayn lüğətlər, radio, televiziya, kabel, nişanlar, CD, DVD və digər yüksək əlçatan məlumatlara əsaslanan alt sistemləri dil tədrisi və öyrənməsində faydalıdır [3, s.12].

İnkişaf etmiş texnologiya müəllimlərin peşə təhsili və tələbələrin dil öyrənmə prosesi üçün bir sıra üstünlüklərə malikdir. Öyrənmə üçün heç bir sərhəd və məhdudiyət yaratmamaq, öyrənmədə daha çox əyləncəli olmaq, səmərəli olmaq, rahatlıq və asanlıqla öyrənmə rahatlığı texnologiyanın təhsildə yaratdığı əsas dəyərlərdir. Tələbələrin məşğul olmasına və özlərini qiymətləndirmə vasitəsinə çevrilməklə texnologiya tələbələrə uzaqdan sinif otağına daxil olmaq imkanı yaradır [10, s. 52]. Tələbələr üçün daha səmərəli ünsiyyət qurmaq və tənqidi savadlılıq bacarıqları da daxil olmaqla savadlılıq bacarıqlarını inkişaf etdirmək üçün imkanlar yaradır.

İngilis dilinin populyarlığı gündən-günə genişləndikcə, ingilis dili müəllimləri dilləri öyrətmə metodlarında dəyişiklik ehtiyacını hiss edirlər lakin müəllimlərin əksəriyyəti hələ də ənənəvi qaydada dərslər deyir. İngilis dili ilə ayaqlaşmaq tədrisdə daha çox uyğunluq və uğur qazanmaq üçün onlar multimedia dünyasına çıxmaq məcburiyyətindədirlər. İngilis dili tədrisini asanlaşdıran vasitələr onlayn İngilis dili anlayışını yaradıbki veb saytları, elektron lüğətləri, kompüterlə işləyən dil tədris proqramlarını, təqdimat proqramlarını, müxtəlif söhbət və e-poçt mesajlaşma proqramlarını, CD pleyerləri dinləmək, çox sayda YouTube və digər videokliplər, virtual konfransların təşkil olunmasının inkişafına gətirib çıxartdı. Multimedia

texnologiyası dedikdə insanların həm fikirlərini bölüşmələrinə imkan verən həm qurğudan, həm də əşyalardan istifadə edən kompüter əsaslı interaktiv tətbiqlər mətn, qrafika, animasiya, video və səs birləşməsi aiddir [5, s. 51-64].

Yirmi birinci əsr qloballaşma və -informasiya texnologiyaları əsridir. Harry Samuels'in iddia etdiyi kimi: " Son vaxtlar sosial mediada və informasiya texnologiyalarında baş verən hadisələr xarici dildə təhsili yeni istiqamətlərə aparır "İngilis dili dünyanın ən vacib ünsiyyət vasitələrindən biridir, belə ki bu dili öyrənmək vacibdir. Nəticədə İngilis dili tədrisi təhsildə vacib mövzulardan biridir. Bu gün dünyada ingilis dilində danışanların sayı native (yerli) dil daşıyıcılarının sayından daha çoxdur. Elm və texnikanın sürətli böyüməsi ilə dil tədrisində multimedia texnologiyasından istifadə islahat üçün əlverişli bir şərait yaratdı. İngilis dilində tədrisdə texnologiyanın istifadəsi tələb olunan nəticələrə nail olmaqla tələbələrə fayda gətirən müasir vasitələr sisteminin və digər komponentlərlə birləşmənin mənzərəsini birləşdirir. İngilis dili tədrisində müasir texnologiyaların istifadəsi, xüsusən də çoxsaylı sahələr və fənlər üzrə görünməmiş inkişaf fonunda əvəzsiz hala gəldi. İngilis dili tədrisini optimallaşdırmaq və müəllimləri təchiz etmək üçün təhsil sektorunun kompüterləşdirmə, multimediyaya qurğuları, mobil telefonlar, audio / vizual effekt tətbiqləri və sosial media kimi müasir texnoloji vasitələr tətbiq etməklə global texnoloji inqilabdan yayınmaması vacibdir. Bir çox bu cür proqramlar, eyni zamanda şagirdlərin anlaşma və ingilis dili biliklərinə yiyələnmələri zamanı effektiv İngilis dilinin tədrisini təşviq etmək üçün hazırlanmışdır. İngilis dilində öyrənmə materialları müxtəlif parametrlərlə və müxtəlif əlaqəli şəkildə çatdırıla bilər [14, s.9].

Texnologiya ilə əlaqəli sinif, kompüter laboratoriyası və ya tədris mərkəzi günümüzdə daha da inkişaf etdirilir. Artıq onlayn təhsil, distant təhsil dövrümüzdə getdikcə daha aktual hal alır deyə bilərik, əlbəttə bunun təhsilin keyfiyyətində müsbət və mənfi cəhətləri vardır. Ancaq həqiqət budur ki, bu günün texnologiyaları ilə İngilis dilini evdə, idman salonunda, məşin sürərkən və ya faktiki olaraq hər yerdə kiçik bir kompüter, mobil cihaz və ya İnternetə qoşulmaqla doğru resursları əldə etməklə ingilis dili təhsilini eyni dərəcədə yaxşı davam etdirə bilər. Biz artıq siniflə məhdudlaşmırıq. Rəqib və kompüter texnologiyaları inkişaf etdikcə kiçik və daha çox mobil, kiçik ölçülü mobil rəqəmsal media cihazlar tədris vasitəsinə çevrilir. Müasir İngilis dili müəllimlərinin əksəriyyəti hazırda optimal tədrisi asanlaşdırmaq üçün hazırlanmış bir sıra texnoloji vəsaitləri fəal şəkildə birləşdirirlər. Cari tədqiqat, buna görə də son elmi və texniki inkişafı tətbiq edən, tədrisçilərini fənni səmərəli və keyfiyyətli çatdırmağı təmin edən texnoloji bacarıqlarla təchiz edən, audio-vizual və müasir texniki media ilə təmin edən innovativ tədris planlarını hazırlamaqla ingilis dilində tədrisdə istifadə olunan texnologiyanın müxtəlif elementlərinə toxunur [9, s.32].

Nəticə. Müasir texnologiyalardan və ya İKT-lərdən dil tədrisində istifadə etməklə dərsi daha cəlbədicə və daha canlı edərək tələbələrin motivasiyasını yüksəltmək və tələbələrin dilə daha müstəqil fəal məşğul olmasını təşkil etmək olar. Metodikada dil öyrənmənin ən önəmli yanaşma yolu dili kəşf edərək öyrənməkdir. Müasir texnologiyalara əsaslanan dil tədrisində dilin əsasən yerli dil daşıyıcıları ilə ünsiyyət quraraq öyrənilməsi əsas priotet hesab olunur. Bu baxımından tələbələr internet vasitəsilə sinxron və qeyri-sinxron ünsiyyət vasitələrindən istifadə edərək öz dil bacarıqlarını inkişaf etdirə bilərlər.

Ədəbiyyat

1. Misir Mərdanov Azərbaycan təhsilinin bu günü sabahı.
2. Əliquliyev R., Mahmudova R., Təhsilin təkamül prosesində informasiya inqilabının rolu. (səh 51-65)
5. [www. Müəllim.edu.az](http://www.Muellim.edu.az).
6. British Council, Innovations in learning technologies for English language teaching. British Council 2013, 43p
7. Chung, J. The results of assessing listening comprehension under three learning conditions and the application of computer-assisted classroom discussion. In K. Cameron (Ed), CALL and the learning community (pp. 51-64). Exeter: Elm Bank Publications, 1999, 14p
8. Debski, R., & Levy, M. World CALL: Global perspectives on computer assisted language learning. Lisse, Netherlands: Swets and Zeitlinger, 1999, 76p
9. Harmer J. The Practice of English Language Teaching: Third edition. Pearson Education Limited, 2001, 145p
10. Jager S. Towards ict-integrated language learning. Developing an Implementation Framework in terms of Pedagogy, Technology and Enviroment, 2009, 414p
11. Jonassen, D.H., Peck, K.L., & Wilson, B.G. Learning with technology: A 71 constructive perspective. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1999
12. Rozgiene I., Medvedeva O., Strakova z., Integrating ICT into language learning and teaching. Guide for tutor, Johannes Kepler Universitat Linz, 2008, 52p
13. Warschauer M., Shetzer H., Meloni C. Internet for English Teaching. Washington: United States Departament of State, 2003, 176p
14. <https://www.visualcapitalist.com/how-technology-is-shaping-the-future-of-education/>
15. <https://edtechnology.co.uk/comments/how-technology-is-changing-education-1523365272/>
16. Bates, A.E., Technology, open learning, and distance education.